

Ilkka Haavisto

VAARAN KUUKAUDET

Suomalaiset ovat varautuneet vaikeuksiin tiellä Natoon



- Venäjän hybriditoimien todennäköisyys Suomen Nato-jäsenyyssprosessin aikana arvioidaan suureksi (86 %) ja myös sotilaallisen voimankäytön riskiä pidetään huomattavana (30 %).
- Suomen Nato-jäsenyyden hyväksymisen arvioidaan tarjoavan suojaa Venäjän toimilta ja puolittavan sotilaallisen voimankäytön todennäköisyyden jäsenyyssprosessin aikaisesta 30 prosentista 14 prosenttiin.
- Suomalaiset arvioivat todennäköisyydeksi 60 prosenttia, että Suomi saa joiltain mailta jonkinlaiset turvatakuut jäsenyyshakemuksen käsittelyajaksi.
- Suomalaisten mielestä on 74 prosentin todennäköisyys, että Naton kaikki jäsenmaat ovat hyväksyneet Suomen puolustusliiton jäseneksi puolen vuoden sisällä.
- Tulokset perustuvat EVAn Turvallisuuskyselyyn, joka toteutettiin hieman ennen kuin Suomi oli jättänyt Nato-hakemuksensa. Tulokset julkaistaan kahdessa osassa keväällä 2022, joista tämä on toinen. Turvallisuuskysely on EVAn Arvo- ja asennetutkimuksista erillinen, oma tutkimuksensa.

Suomi jätti Nato-jäsenyyshakemuksensa Brysselissä 18. toukokuuta 2022.¹ Seuraavaksi ovat vuorossa puolustusliiton kanssa käytävät liittymiskeskustelut. Suomen kolmekymmentä vuotta syväjäässä ollut Nato-jäsenyyshanke sulatettiin, ja se kypsyi hakemukseksi alle kolmessa kuukaudessa Venäjän hyökättyä Ukrainaan 24. helmikuuta 2022. Prosessi ei kuitenkaan ole vielä maalissa, sillä Suomen pääsy jäseneksi edellyttää, että jokainen Naton 30 nykyisestä jäsenmaasta hyväksyy Suomen jäsenyyden.

Suomessa on toivottu jäsenyyshakemuksen nopeaa etenemistä, koska hakemuksen jättämistä seuraavat vaaran kuukaudet, jolloin Venäjän hybriditoimien ja sotilaallisen voimankäytönkin uhat ovat koholla, mutta Suomi ei vielä ole puolustusliiton turvatakuiden piirissä.

Jäsenyyssprosessin aikaiset uhkakuvat on tuotu selkeästi esille valtioneuvoston Ajankohtaisseleonteossa turvallisuusympäristön muutoksesta² sekä eduskunnan ulkoasianvaliokunnan edellistä koskevassa mietinnössä,³ joissa käsitellään laajalti sekä Venäjän informaatio- ja kybervaikeuttamista että uhkaa muuttoliikkeen käytöstä hybridi-vaikuttamisen välineenä.

Venäjän viralliset reaktiot Suomen ja Ruotsin päätöksiin hakea Naton jäsenyyttä ovat toistaiseksi olleet ehkä odotettuaikin laimeampia ja osin vähätteleviä, eikä Venäjä liioin kyennyt vaikuttamaan Suomen kansalliseen hakemuksen valmistelun prosessiin.

Pahimpaan on kuitenkin varauduttava, sillä Venäjä saattaa sanoa yhtä ja tehdä toista. Suomea sotilasteknisillä ja muunlaisilla vastatoimilla

uhkaillut Venäjä on tunnettu *maskirovka*-doktriinistaan.⁴ Sillä tarkoitetaan hämmäntämistä ja harhauttamista, jotka luovat vääriä vaikutelmia peittämään sen, mitä todella on tekeillä. Esimerkiksi tästä käy jo se, että Venäjä kutsuu aloittamaansa hyökkäyssotaa edelleen ”sotilaalliseksi erikoisoperaatioksi”.

Suomalaisten käsityksiä Nato-jäsenyysprosessin etenemisestä ja sen aikaisista riskeistä selvitettiin EVAn Turvallisuuskyselyssä (ks. EVAn Turvallisuuskyselyn ensimmäinen julkaisu *Kylmää realismia*⁵). Kansalaisten käsityksiä kartoitettiin sekä mielipidekysymyksillä että osin tavanomaisista mielipidekyselyistä poikkeavilla tavoilla. Kysely toteutettiin ennen kuin Suomi oli jättänyt hakemuksensa, joten saadut vastaukset kertovat ennen kaikkea siitä, miten suomalaiset ennakoivat prosessin etenevän.

Tyypillisiin mielipidekyselyihin verrattuna uutta on se, että suomalaisia pyydettiin esittämään prosenttilukuina omat arvionsa erilaisen tapahtumien ja kehityskulkujen toteutumisen todennäköisyyksistä. Saatujen prosenttivastausten keskiarvo kuvaa suomalaisten keskimääräistä todennäköisyysarviota ja kertoo siten vallitsevan yleisen näkemyksen todennäköisyydestä, jolla jokin kehityskulku toteutuu. Vastausjakaumien muodon huomioimiseksi tutkimuksen tuloksista raportoidaan myös mediaani, joka on suuruusjärjestykseen asetettujen prosenttivastausten keskimäinen luku. Sekä keskiarvo että mediaani ovat vastauksien keskikohtaa kuvaavia keskilukuja.

Koska kyselyä ei ole toteutettu kaikilta osin samoin menetelmällisin ratkaisuin kuin EVAn perinteiset Arvo- ja asennetutkimukset, ei kyselyä tule pitää yhtenä niiden osana vaan omana erillisenä kyselynään (ks. Tämä on EVAn turvallisuuskysely, s. 7).

Venäjän on pitkin kevättä arveltu kohdistavan Suomea kohtaan hybridivaikuttamista, jonka tavoitteena on painostaa Suomea ja vaikuttaa esimerkiksi Nato-jäsenyydestä käytävään keskusteluun. Suomalaisia onkin ohjeistettu varautumaan muun muassa disinformaation leviämiseen sosiaalisessa mediasa, kyberhyökkäyksiin, raja- ja alueloukkauksiin tai esimerkiksi pakolaisten käyttöön hybridivaikututtamisen välikappaleina.⁶

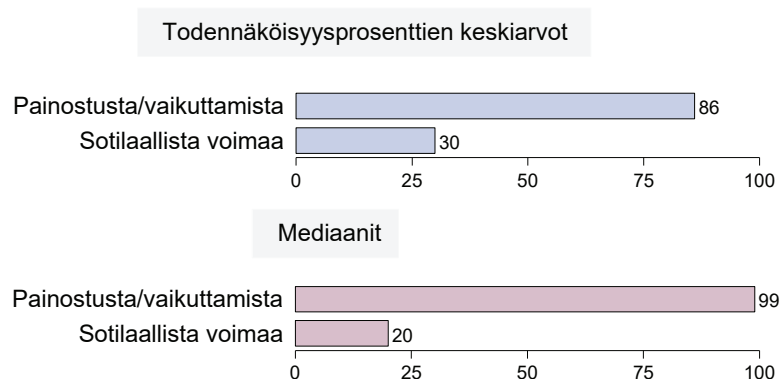
Turvallisuuskysely paljastaa, että Nato-jäsenyyden hakemiseen liittyvät riskit on Suomessa arvioitu realistisesti.

Suomalaiset pitävät hyvin todennäköisenä (86 %), että Suomeen kohdistuu painostusta tai vaikuttamista maan haettua Nato-jäsenyyttä (Kuvio 1). Huomionarvoista kuitenkin on, että myös Venäjän jonkinlaisen sotilaallisen voimankäytön todennäköisyydeksi arvioidaan suhteellisen suureksi (30 %). Hybridivaikututtamisen todennäköisyys nousee ja sotilaallisen voimankäytön laskee, kun tarkasteluun otetaan vastausjakaumien mediaanit keskiarvojen sijaan.

Turvallisuuskysely tehtiin huhti-toukokuun vaihteessa ennen Suomen Nato-jäsenyys-hakemuksesta päättämistä, joten siinä kysyttiin erikseen hybriditoimien ja sotilaallisen voimankäy-

Riskit on arvioitu realistisesti.

Kuvio 1. Tilanne, jossa Suomi hakee jäseneksi nyt: Kuinka todennäköisenä pitää, että Venäjä kohdistaisi Suomeen hybridivaikututtamista tai sotilaallista voimaa?
(prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyysarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



tön toteutumisen riskeistä yhtäältä tilanteessa, jossa Suomi hakee Nato-jäsenyyttä (Kuvio 1) ja toisaalta tilanteessa, jossa hakemuksen jättämisestä ei ole tietoa. Näin päästiin myös tarkastelemaan, miten Nato-jäsenyyden hakeminen vaikuttaa riskiarvioihin.

Myös ilman oletusta Nato-jäsenyyden välittömästä hakemisesta suomalaiset arvioivat hybridivaikuttamisen todennäköisyyden tämän vuoden loppuun mennessä varsin korkeaksi, kahdeksi kolmasosaksi (67 %), ja ajan kuluessa sen todennäköisyyden arvioitiin nousevan jonkin verran (Kuvio 2). Mediaanitarkastelussa nämä luvut nousevat näitäkin korkeammiksi.

Tulokset osoittavat, että Nato-jäsenyyden hakeminen kuitenkin nostaa jonkin verran kansalaisten arvioita sekä hybridivaikuttamisen että sotilaallisen voimankäytön todennäköisyyksistä verrattuna tilanteeseen, jossa olisimme olleet ilman Nato-hakemuksen jättämistä. Hybridivaikuttamisen osalta todennäköisyys kasvaa näkyvästi, parikymmentä prosenttiyksikköä.

Sotilaallisen vaikuttamisen todennäköisyyden kasvu on prosenttiyksiköissä pienempi (11 %-yks.), mutta suhteessa suurempi kuin hybridivaikuttamisen kohdalla. Se kasvaa noin puolella, sillä EVAn Turvallisuuskyselyn aiemmin julkaistuisa tuloksissa Venäjän sotilaallisten toimien todennäköisyydeksi tämän vuoden loppuun mennessä ilman oletusta Nato-jäsenyydestä arvioitiin viidesosa (19 %).⁷

Jäsenyyso prosessi kasvattaa riskejä.

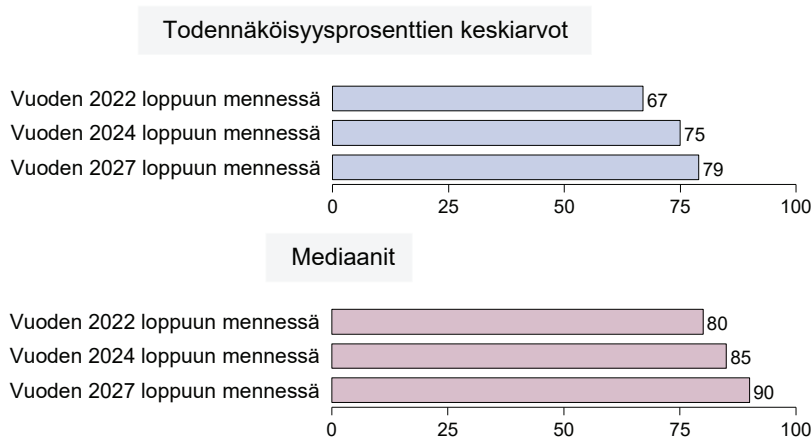
Jäsenyyso prosessiin lähteminen siis kasvattaa suomalaisten mielestä Suomen riskiä joutua Venäjän ikävien toimien kohteeksi, mutta toisaalta riskin ottamisen arvioidaan palkitsevan. Edessä hämmöttävän jäsenyyden arvioidaan tarjoavan suojaa Venäjän toimilta ja esimerkiksi puolittavan sotilaallisen voimankäytön todennäköisyyden jäsenyyso prosessin aikaisesta 30 prosentista 14 prosenttiin, eli alemmas kuin tilanteessa ilman jäsenyyttä. Mediaanitarkastelussa sotilas-toimien todennäköisyys putoaa prosessin aikaisesta viidesosasta (20 %) vain viiteen prosenttiin, jähkä Suomesta tulee Naton jäsen.⁸

Esteitä prosessin tiellä

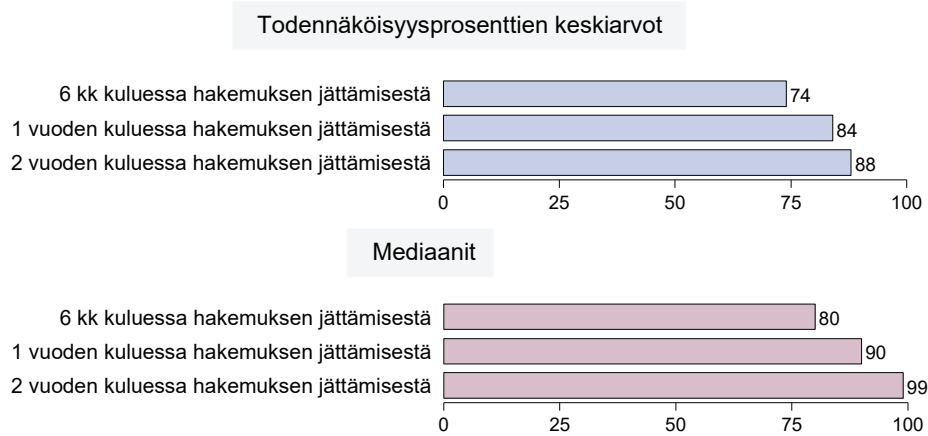
Osa Nato-maista on luvannut ratifioida Suomen ja Ruotsin liittymissopimukset nopeasti, mutta kaikkien jäsenmaiden aikeista ei ole täyttä varmuutta.⁹ Suomalaisetkaan eivät ole ajatelleet, että maamme nopea Nato-jäsenyyso olisi kirkossa kuulutettu. Heidän mielestään todennäköisyys, että Suomen liittyminen on hyväksytty seuraavan puolen vuoden aikana kaikissa Naton jäsenmaissa, on 74 prosenttia (Kuvio 3).

Mahdollisia esteitä liittymisen tiellä pidetään kuitenkin pikemmin hidasteina kuin umpikujina, sillä pidemmällä aikavälillä arvio jäsenyyden toteutumisesta kasvaa selvästi. Kun tarkastelu tehdään todennäköisyysjakauman keskiarvojen sijaan mediaaneilla, suomalaiset pitävät Suomen hyväksymistä jäseneksi kahden vuoden sisällä käytännössä varmana.

Kuvio 2. Kuinka todennäköisenä pitää, että Venäjä kohdistaa Suomeen hybridivaikuttamista? (prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyysarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



Kuvio 3. Tilanne, jossa Suomi hakee jäseneksi nyt: Kuinka todennäköisenä pitää, että kaikki Naton 30 jäsenmaata tukisivat Suomen Nato-jäsenhakemusta jäseneksi pääsyä edellyttävällä tavalla?
(prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyysarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



Suomen ja Ruotsin Nato-suurlähettiläät jättivät 18. toukokuuta 2022 yhdessä maidensa Nato-jäsenyyshakemukset Naton pääsihteerille Jens Stoltenbergille koruttomien seremonioiden. Päätös jäsenyyden hakemisesta oli tehty Suomessa päivää ja Ruotsissa kahta päivää aiemmin.

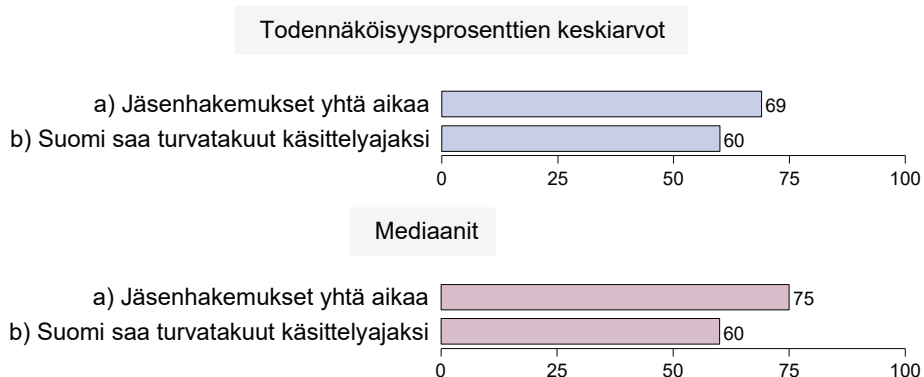
Kyselyajankohtana huhti-toukokuun 2022 vaihteessa suomalaiset pitivät Suomen ja Ruotsin samanaikaisen hakemusten jättämisen todennäköisyytenä reilua kahta kolmasosaa (69 %), eli epävarmuus Ruotsin ehtimisestä mukaan Suomen kelkkaan oli kohtuullisen suuri (Kuvio 4).

Lopulta muodollinen päätös jäsenyyden hakemisesta kuitenkin tehtiin Ruotsissa salamavauhtia.

Hakemuksesta seuraava vaihe jäsenyyden hakemisesta on Naton neuvostolta saatava kutsu liittymisneuvotteluihin, joista on ennakkoon odotettu lyhyitä. Näin siksi, että Nato tietää pohjoismaisen parivaljakon kaikin puolin Nato-yhteensopivaksi ja Suomi ja Ruotsi tietävät, mihin ne ovat sitoutumassa.

Neuvotteluista syntyy liittymispöytäkirja, joka jäsenmaiden allekirjoitusten jälkeen antaa Suomelle tarkkailijajäsenyyden Natossa. Kaikki tämä

Kuvio 4. Kuinka todennäköisenä pitää, että (a) Ruotsi ja Suomi jättävät mahdolliset Nato-jäsenhakemuksensa yhtä aikaa ja (b) Suomi saa turvatakuut joiltain muilta maita siksi ajaksi kun Nato-jäsenhakemusta käsitellään?
(prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyysarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



saattaisi tapahtua esimerkiksi Naton kesäkuun lopussa Madridissa pidettävään huippukokoukseen mennessä.

Enemmän aikaa vie kuitenkin liittymispöytäkirjan ratifointi kaikkien 30 jäsenmaan parlamenteissa, eikä NATOn peruskirjan viidennen artiklan tarjoamia turvatakuita ole tarjolla ennen sitä. Vaikka suomalaiset ovatkin melko toiveikkaita jäsenyysprosessin keston suhteen (ks. Kuvio 3 edellä), on mahdollista, että odotusaika Naton porteilla pitkittyy samaan

Turvatakuita odotetaan jäsenyysprosessin ajaksi.

aikaan, kun sekä Venäjän hybriditoimien että sotilaallisen voimankäytön riskien arvioidaan olevan koholla (ks. Kuvio 1 edellä).

Siksi Suomi on selvittänyt mahdollisuuksia lisäturvaan vaarallisten kuukausien ajaksi. Keskeiset Nato-maat ovat luvanneet tarjota Suomen ja Ruotsin mahdollisesti tarvitsemaa suojaa jäsenyysprosessissa, mutta tällaisen avun täsmällisempi luonne on jäänyt avoimeksi. Suomalaiset järkeilevät, että kyse on melko suurella todennäköisyydellä jonkinlaisista turvakuista – vaikka tätä ei ehkä voidakaan sanoa ääneen. Kyselyajankohtana he arvioivat 60 prosentin todennäköisyydeksi, että Suomi saa joiltain mailta jonkinlaiset turvakuut siksi ajaksi, kun jäsenyysihakemusta käsitellään (Kuvio 4).

Näkemyistä voidaan pitää uskottavana, sillä Natolle olisi melkoinen kasvojen menetys, jos jäsenmaiden allekirjoituksia odotteleva jäsenyyttä

hakenut pitkäaikainen kumppanimaa jäisi hyökkäyksen alle, eivätkä puolustusliiton jäsenmaat tekisi asialle mitään. Viime päivinä useat tulevista liittolaisistamme ovatkin luvanneet Suomelle vahvaa tukea myös hakuprosessin aikana.

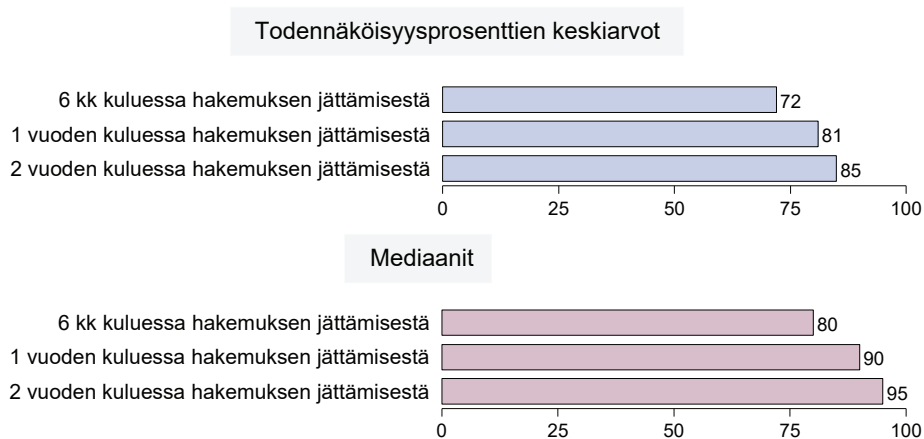
Hakemus oli oikea-aikainen

Suomalaisten mielestä Nato-jäsenyyden nopea hakeminen on ollut oikea päätös. EVAn Turvalisuuskyselyn aiemmin julkaistut tulokset kertovat, että kolme neljästä suomalaisesta (74 %) tukee jäsenyyttä ja vain neljä prosenttia suomalaisista olisi lykännyt jäsenyyshakemuksen jättämisen ajankohtaan, jolloin Ukrainaan on saatu tulitauko tai rauha.¹⁰

Vielä Ukrainan sodan alkuvuokoina jotkut turvallisuus- ja puolustuspolitiikan asiantuntijat pitivät ajatusta Suomen nopeasta Nato-jäsenyyshakemuksesta ongelmallisena, koska siihen olisi voinut liittyä sodan eskaloitumisen riski. Tämä olisi puolestaan tarkoittanut, etteivät Nato-maat olisi välttämättä suhtautuneet myötämieleisesti Suomen jäsenyyspyrkimyksiin.¹¹ Asetelmat ovat kuitenkin sittemmin muuttuneet. Ukraina on puolustautunut sinnikkäästi, Venäjä on osoittautunut luultua heikommaksi ja sodan luonne on muuttunut salamasodasta pitkäkestoisemmaksi taisteluksi alueiden hallinnasta.

Jäsenyyshakemuksen lykkääminen myöhemmäksi aikaan, jolloin Ukrainassa vallitsisi tulitauko tai rauha, ei olisi suomalaisten mielestä

Kuvio 5. Tilanne, jossa Suomi hakee jäseneksi sen jälkeen, kun Ukrainaan on saatu tulitauko tai rauha: Kuinka todennäköisenä pitää, että kaikki Naton 30 jäsenmaata tukisivat Suomen Nato-jäsenhakemusta jäseneksi pääsyä edellyttävällä tavalla? (prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyysarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



ainakaan lisännyt todennäköisyyttä hakemuksen läpimenoon Nato-maissa. Tällaisessa tilanteessa suomalaisten arvio kaikilta Naton jäsenmailta Suomen jäsenyydelle puolesta vuodessa saadun hyväksynnän todennäköisyydestä on 72 prosenttia (Kuvio 5), joka on käytännössä sama luku kuin haettaessa nyt.

Myöskään uhkien kannalta otollisemman ajankohdan odottelu jäsenyyshakemukselle ei suomalaisten mielestä olisi ollut järkevää. Jos jäsenyystä olisi haettu sen jälkeen, kun Ukrainassa on tulitauko tai rauha, hybridivaikuttamisen todennäköisyys olisi käytännössä yhtä korkea (82 %) kuin miksi se arvioidaan tämänhetkisessä tilanteessa, ja Venäjän sotilaallisen voimakäytön todennäköisyys olisi itse asiassa suurempi (35 %) kuin nyt valitussa nopeassa jäsenyysshaussa (Kuvio 6).

Tulokset selittävät osaltaan suomalaisten voimakasta kannatusta maamme nopealle liittymiselle Natoon. Jääminen paikalleen seuraamaan tilanteen kehittymistä olisi suomalaisten arviomukaan ollut yksikertaisesti riskialttiimpaa kuin nyt valittu jäsenyyspolku, jolla riskien arvioidaan kohoavan väliaikaisesti, mutta laskevan sitten pysyvämmin alemmalle tasolle.

Sodan arvioidaan kestävän

Sodan Ukrainassa arvellaan jatkuvan vielä pitkään. Suomalaiset antavat vain 29 prosentin todennäköisyyden sille, että sota loppuisi kolmen

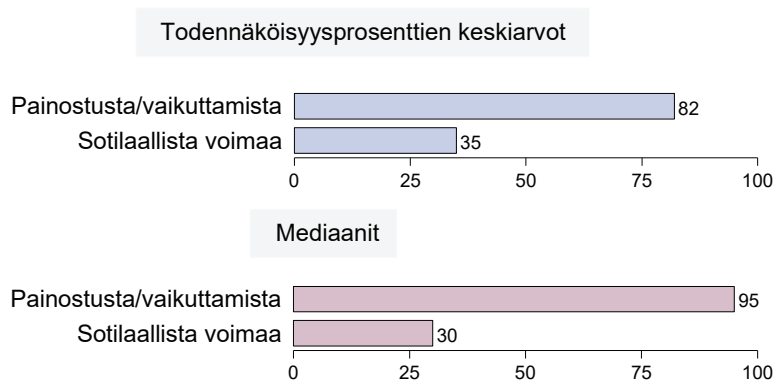
kuukauden päästä, eli tulevan kesän kuluessa. Todennäköisyydeksi sodan loppumiselle tämän vuoden kuluessa arvioidaan puolet (51 %). Suomalaisten mielestä on siis hyvinkin mahdollista, että vuoden päästä Ukrainassa soditaan yhä (Kuvio 7).

Huomionarvoista kuitenkin on, että suomalaisten mielestä sota saattaa jatkua paljon ensi vuottakin pidempään. Sodan päättymisen todennäköisyys keskipitkällä viiden vuoden ajanteella – vuoden 2027 loppuun mennessä – arvioidaan kuitenkin suureksi (83 %), ja se nousee mediaaneilla tarkastellen jo 95 prosenttiin.

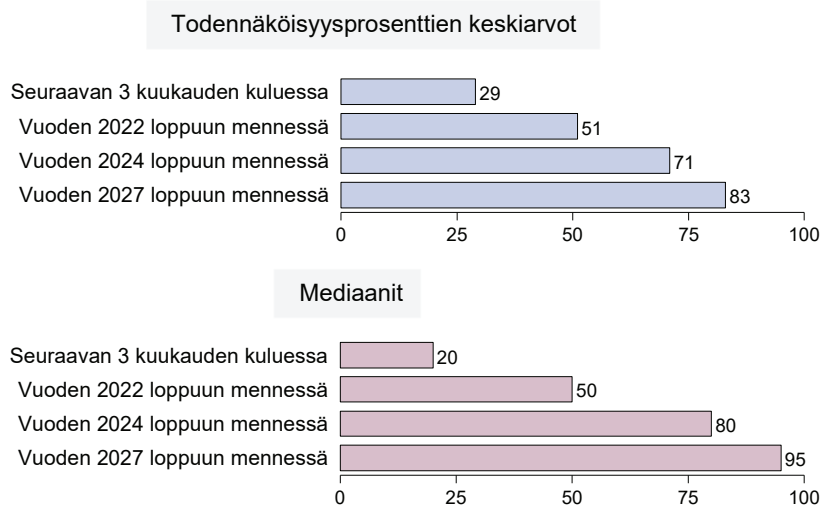
Oman jäsenyyshakemuksena menestymisen ohella suomalaisten onkin syytä murehtia myös sodan pitkittymistä. Ukrainalaisten koettelemusten ja maan tuhoamisen jatkumisen ohella uhkina ovat sodan laajeneminen ja myös uusi globaali talouskriisi, jollaisen syntymisestä suomalaisten tiedetään olevan hyvin huolissaan.¹²

Arvioita pitkästä sodasta voidaan pitää sikäli realistisina, että sotaa Ukrainassa on oikeastaan käyty vuodesta 2014 lähtien jo kahdeksan vuotta ja sekä Venäjällä että lännen avustamalla Ukrainalla on voimavaroja ehkä pitkäänkin sotaan. Ukrainan on todennäköisesti hyvin vaikeaa ellei suorastaan mahdotonta hyväksyä alueluovutuksia Venäjälle,¹³ eivätkä keskustelut tulitauosta ole käytännössä edenneet maaliskuun lopusta, jolloin ukrainalaiset viimeksi näkivät niissä toivon kipinää.¹⁴

Kuvio 6. Tilanne, jossa Suomi hakee jäseneksi sen jälkeen, kun Ukraina on saatu tulitauko tai rauha: Kuinka todennäköisenä pitää, että Venäjä kohdistaisi Suomeen hybridivaikuttamista tai sotilaallista voimaa?
(prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyysarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



Kuvio 7. Kuinka todennäköisenä pitää, että Ukraina saadaan tulitauko tai rauha?
(prosenttilukuina asteikolla 0–100 annettujen todennäköisyyssarvioiden keskiarvot ja mediaanit)



Tämä on EVAn Turvallisuuskysely

EVAn turvallisuuskyselyn tarkoituksena on tuottaa tietoa ajankohtaiseen puolustus- ja turvallisuuspoliittiseen keskusteluun. Tutkimuksen tulokset julkaistaan kevään 2022 aikana kahdessa osassa. Tutkimuksen kysymysten laadinnasta ovat vastanneet Ari Hyytinen (Hanken) ja Ilkka Haavisto (EVA). Kyselyn tiedonkeruun on rahoittanut Väinö Tannerin säätiö.

EVAn Turvallisuuskyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan mahdollisia Suomen turvallisuuden ja puolustukseen sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyviä kehityskulkuja ja vaihtoehtoja. Osassa kysymyksistä heiltä kysyttiin mielipidettä johonkin asiaan ja osassa näkemystä siitä, kuinka todennäköistä prosenttiluvulla arvioituna on, että jokin tapahtuma tai asia tapahtuu tietyn ajanjakson kuluessa. Vastaajille kerrottiin, että todennäköisyydellä voidaan kuvata erilaisten epävarmojen vaihtoehtojen tai riskien toteutumismahdollisuutta, ja heille annettiin esimerkkejä, mitä prosenttiasteikko tarkoittaa. Vastaajia pyydettiin arvioimaan mahdollisimman laajakatseisesti, mitä kaikkea voi tapahtua. Kyselyn suunnittelussa on hyödynnetty tutkimuskirjallisuutta, jossa todennäköisyyskysymyksiä on käytetty ja tutkittu (ks. Manski, 2017).

Aiempi tutkimustieto tukee näkemystä, että ihmiset kykenevät arvioimaan vaikeidenkin asioiden todennäköisyyksiä niin, että keskiarvonäkemys osuu varsin oikeaan (ks. Manski 2017 ja siellä mainitut viitteet). Aina vastausten keskiarvokaan ei ole objektiivinen tai oikea arvio, sillä toisinaan ihmiset saattavat esimerkiksi olla systemaattisesti (liian) optimistisia tai (liian) pessimistisiä. Kysyttäessä yksittäisiin tai harvoin toistuviin

tapahtumiin liittyviä todennäköisyyksiä ei voida olla varmoja, miten tarkasti esimerkiksi todennäköisyysvastauksien keskiarvo kuvaa tapahtuman todellista tapahtumistodennäköisyyttä. Tämä varauma pätee myös EVAn turvallisuuskyselyn tuloksiin. Tästä huolimatta saadut vastaukset ovat hyödyllisiä, sillä ne kuvaavat vastaajien subjektiivisia näkemyksiä ja arvioita todennäköisyyksistä, jotka liittyvät Suomen ja suomalaisten turvallisuusympäristöön.

Koska kyselyä ei ole toteutettu kaikilta osin samoin menetelmällisin ratkaisuin kuin EVAn perinteiset Arvo- ja asennetutkimukset, ei kyselyä tule pitää yhtenä niiden osana, vaan omana erillisenä kyselynään. Tutkimusaineisto luovutetaan EVAn muiden aineistojen tapaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon (FSD, Tampereen yliopisto), joka luovuttaa aineistoja edelleen tieteelliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön.

Tulokset perustuvat 2 832 henkilön antamiin vastauksiin. Tulosten virhemarginaali on koko väestön tasolla 2–3 prosenttiyksikköä kumpaankin suuntaan. Tiedot kerättiin Taloustutkimus Oy:n internet-paneelissa 14.4.–2.5.2022 välisenä aikana. Vastaajat edustavat koko maan 18–79-vuotiasta väestöä (pl. Ahvenanmaa). Tutkimusotos on muodostettu Taloustutkimuksen ja Dynatan internet-paneelista ositetulla satunnaisotannalla. Aineisto on painotettu edustamaan väestöä iän, sukupuolen, asuinalueen, koulutuksen, ammatin tai aseman, toimialan ja puoluekannatuksen mukaan. Aineiston tilastollisen analyysin ja tulosgrafiikan on tehnyt Pentti Kiljunen (Yhdyskuntatutkimus Oy).

Viitteet

- 1 Yle (2022a).
- 2 Valtioneuvosto (2022).
- 3 Eduskunta (2022).
- 4 *Maskirovkan* juuret ovat venäläisessä sotilasstrategiassa, ks. esim. BBC (2015).
- 5 Haavisto (2022).
- 6 Yle (2022b).
- 7 Ks. Haavisto (2022).
- 8 Ks. Haavisto (2022).
- 9 Turkin presidentti Recep Tayyip Erdoğan ilmoitti jo ennen Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenysshakemusten jättämistä suhtautuvansa kielteisesti maiden Nato-jäsenyyteen ja esti maiden nopean kutsumisen jäsenyyskeskusteluihin. Ks. Helsingin Sanomat (2022), Financial Times (2022a).
- 10 Ks. Haavisto (2022).
- 11 Tällaisia arvioita esittivät esimerkiksi entinen pääministeri Alexander Stubb ja entinen puolustusministeriön kansliapäällikkö Jukka Juusti, ks. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/alexander-stubb-sanoo-cnbc-lle-nyt-ei-ole-oikea-aika-liittyta-natoon-kotivaakuutusta-ei-voi-ostaa-kun-talo-on-tulessa/8372590> ja <https://yle.fi/uutiset/3-12358113>.
- 12 Ks. Metelinen (2022).
- 13 Politico (2022).
- 14 Financial Times (2022b).

Lähteet

- BBC (2015). How Russia outfoxes its enemies, <https://www.bbc.com/news/magazine-31020283> (haettu 23.5.2022).
- Eduskunta (2022). Ulkoasianvaliokunnan mietintö UaVM 5/2022 vp, https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Sivut/UaVM_5+2022.aspx
- Financial Times (2022a). Erdogan blocks Nato accession talks with Sweden and Finland, <https://www.ft.com/content/3d1ab5d0-19a6-41bd-83a4-7c7b9e2be141> (haettu 18.5.2022).
- Financial Times (2022b). Russia no longer requesting Ukraine be 'denazified' as part of ceasefire talks, <https://www.ft.com/content/7f14efe8-2f4c-47a2-aa6b-9a755a39b626> (haettu 18.5.2022).
- Haavisto, I. (2022). Kylmää realismia – Suomalaiset eivät halua jäädä yksin torjumaan Venäjän mahdollista hyökkäystä, EVA Analyysi No 110, <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2022/05/eva-analyysi-no-110.pdf>
- Helsingin Sanomat (2022). Turkin vastustus repi Suomen Nato-jäsenyyden etenemisen aikataulun täysin auki: Tästä on kyse, <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000008828145.html> (haettu 23.5.2022).
- Manski, C. F. (2017). Measurement of Probabilistic Macroeconomic Expectations: Progress and Promise, NBER Macroeconomics Annual 2017, Volume 32, ss. 412–471.
- Metelinen, S. (2022). Valmiina puolustamaan – Suomalaiset eivät kaihda aseellista maanpuolustusta, EVA Analyysi No 109, <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2022/05/eva-analyysi-no-109.pdf>
- Politico (2022). Russia must withdraw troops as part of peace deal, say Scholz and Zelenskyy, <https://www.politico.eu/article/russia-must-withdraw-troops-peace-deal-scholz-zelenskyy/> (haettu 17.5.2022).
- Valtioneuvosto (2022). Ajankohtaisessalonteko turvallisuusympäristön muutoksesta, VNS 1/2022 vp, <https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/VNS+1/2022>
- Yle (2022a). Suomi jätti Nato-jäsenhakemuksensa Brysselissä, <https://yle.fi/uutiset/3-12043017/64-3-78682> (haettu 23.5.2022).
- Yle (2022b). Analyysi: Suomi varautuu pikavauhtia Venäjän laajamittaiseen ilkeilyyn – Nato-pohdinnan varjossa valmistaudutaan hybridi- ja kyberuhkiin, <https://yle.fi/uutiset/3-12361690> (haettu 23.5.2022).

Kirjoittaja

Ilkka Haavisto on EVAn tutkimuspäällikkö.

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA on elinkeinoelämän ajatuspaja, jonka tavoitteena on edistää suomalaisen yhteiskunnan pitkän aikavälin menestystä. EVA tuottaa tietoa ja uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun.

EVA Arviot esittelevät ajankohtaisia ideoita ja keskustelunaiheita. Arvioiden kirjoittajat vastaavat esitetyistä mielipiteistä, jotka eivät välttämättä edusta EVAn kantaa.

Arviot löytyvät EVAn kotisivuilta www.eva.fi.

ISSN 2342-074X (PDF)